

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Tööhõive- ja sotsiaalkomisjon

2011/2067(INI)

20.4.2011

RAPORTI PROJEKT

Uute oskuste ja töökohtade tegevuskava
(2011/2067(INI))

Tööhõive- ja sotsiaalkomisjon

Raportöör: Regina Bastos

SISUKORD

lehekülg

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	3
SELETUSKIRI	9

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

uute oskuste ja töökohtade tegevuskava kohta (2011/2067(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni 23. novembri 2010. aasta teatist „Uute oskuste ja töökohtade tegevuskava. Euroopa panus täieliku tööhõive saavutamisse” (KOM(2010) 0682);
- võttes arvesse oma 8. septembri 2010. aasta õigusloomega seotud resolutsiooni ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu otsus liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta: Euroopa 2020. aasta strateegia koondsuuniste II osa¹;
- võttes arvesse nõukogu 21. oktoobri 2010. aasta otsust 2010/707/EL liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta²;
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi 6. juuli 2010. aasta resolutsiooni noorte tööturule juurdepääsu soodustamise ning praktika, internatuuri ja väljaõppeperioodi staatuse tugevdamise kohta³;
- võttes arvesse oma 6. juuli 2010. aasta resolutsiooni ebatüüpiliste lepingute, kaitstud töökarjääri, turvalise paindlikkuse ja sotsiaalse dialoogi uute vormide kohta⁴;
- võttes arvesse oma 7. septembri 2010. aasta resolutsiooni tööhõivevõimaluste arendamise kohta uue säästva majanduse raames⁵;
- võttes arvesse Euroopa kutseõppe arenduskeskuse 2010. aasta keskpikka prognoosi aastani 2020 oskuste pakkumise ja nõudluse kohta Euroopas (Medium-Term Forecast up to 2020: Skills Supply and Demand in Europe, European Centre for the Development of Vocational Training, 2010)⁶;
- võttes arvesse 25. märtsi 2010. aasta raamlepingut kaasavate tööturgude kohta, millele on alla kirjutanud Euroopa Ametiühingute Konföderatsioon (ETUC), BUSINESSEUROPE, Euroopa Käsitöötajate ning Väikeste ja Keskmise Suurusega Ettevõtjate Keskkliit (UEAPME) ja Euroopa Riigiosalusega Ettevõtete Keskus (CEEP);
- võttes arvesse komisjoni 3. märtsi 2010. aasta teatist „Euroopa 2020. aastal. Aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegia” (KOM(2010)2020);
- võttes arvesse komisjoni 12. jaanuari 2011. aasta teatist „Iga-aastane majanduskasvu analüüs: Euroopa Liit võtab igakülgeid kriisimeetmeid” (KOM(2011)0011) ja sellega kaasnevat ühise tööjõuaruande eelnõu;

¹ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2010)0309.

² ELT L 308, 24.11.2010, lk 46.

³ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2010)0262.

⁴ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2010)0263.

⁵ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2010)0299.

⁶ Cedefop publications, ISBN 978-92-896-0536-6.

- võttes arvesse komisjoni 2011. aasta 23. veebruari teatist „Euroopa väikeettevõtlusalgatuse „Small Business Act” läbivaatamine” (KOM(2011)0078);
 - võttes arvesse komisjoni 9. novembri 2010. aasta teatist „Majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust käsitleva viienda aruande järeldused: ühtekuuluvuspoliitika tulevik” (KOM(2010)0642);
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 48;
 - võttes arvesse tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni raportit ja tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni, regionaalarengukomisjoni, kultuuri- ja hariduskomisjoni ning naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni arvamusi (A7-0000/2011),
- A. arvestades, et üldine tööpuudus mõjutab praegu 23,1 miljonit inimest; arvestades, et noorte tööpuudus on 20,4% ja pikaajaline tööpuudus suureneb endiselt;
 - B. arvestades, et 2008. aasta majanduskriisi tagajärjel kaotasid primaar- ja tootmissektor oodatust rohkem töökohti ning 2020. aastaks kaob neis valdkondades eeldatavasti veel 2,5 miljonit töökohta;
 - C. arvestades, et tänasest 2020. aastani suureneb töökohtade arv oodatavasti endiselt kõige kiiremini teenindussektoris, nagu müügitöö, julgeoleku, puhastusteenuste, toitlustuse ja hoolduse alal, ning see võib osutuda kõige kiiremini kasvavaks valdkonnaks;
 - D. arvestades, et valdkondade muutuvad tööhõivemustrid mõjutavad loomulikult ka kutsealade tööhõivet ja nõutavat kvalifikatsioonitaset;
 - E. arvestades, et kõrghariduseta töötajad on suures töökoha kaotamise ohus;
 - F. arvestades, et väljaõppe ja kõrgema hariduse pikaajaline kestlikkus sõltub mitmesugustest teguritest, sealhulgas riigi rahanduse olukord ja isiklikud arusaamad;
 - G. arvestades, et prognoositakse kõrgemat kvalifikatsiooni nõudvate töökohtade arvu kasvu;
 - H. arvestades, et nii ELi sisene kui liitu sisse ja sealt välja suunduv ränne mõjutab aina rohkem liikmesriikide töötava elanikkonna tulevast suurst ja koosseisu ning sellel on oluline mõju oskuste nõudmisele ja pakkumisele;
 - I. arvestades, et säästev majandus võib suurendada inimväärsete töökohtade arvu ning toetada Euroopa majanduse taastumist;
 - J. arvestades, et EL investeerib teadusse ja haridusse endiselt vähem kui tema majanduspartnerid ja konkurendid mujal maailmas; arvestades, et oskusteabepõhine majandus vajab suuri investeeringuid;

Tööhõivepoliitika ülesanded

1. tuletab meelde, et Euroopa 2020.aasta strateegia raames leppisid liikmesriigid kokku, et 20-64-aastaste tööhõive eesmärk, mis 2020. aastaks soovitakse saavutada, on 75%;

kutsub kõiki huvirühmi üles suurematele jõupingutustele, et tagada Euroopa 2020. aasta strateegia edu;

2. juhib tähelepanu sellele, et tööhõive tase on tihedalt seotud majandustulemustega; soovib tungivalt, et liikmesriigid järgiksid tööhõivepoliitika suuniseid ning üldisi majanduspoliitika suuniseid;
3. nõuab majanduspoliitika paremat kooskõlastamist liikmesriikide vahel, et vältida ebaõiglast konkurentsi ja turumoonutusi; nõuab tungivalt, et liikmesriigid austaksid eelarvedistsipliini eeskirju, et vähendada liigse defitsiidi tekkimise ohtu, ning kutsub komisjoni üles tulemuslikule eelarve järelevalvele;
4. toetab Euroopa 2020. aasta strateegia raames komisjoni juhtalgatust säästvale majandusele ülemineku kohta;
5. tuletab meelde, et demograafiliste muutuste ja tootmisahela muutuste tõttu vajatakse paremat tööhõive, hariduse ja töö korraldamise strateegiat, et võimalikult suurendada Euroopa majanduse konkurentsivõimet, vähendada inimkapitali kadusid ning luua uusi tööhõivevõimalusi;
6. rõhutab, et riikide turvalise paindlikkuse korraldust tuleb tugevdada ja kohandada iga liikmesriigi uue sotsiaalmajandusliku kontekstiga vastavalt riigi erivajadustele, et tagada paindlik ja aktiivne tööturg, tõhus koolitus ja kindel sotsiaalkaitsesüsteem; hoiatab tüüplahenduste eest;
7. avaldab kahetsust, et paljude töötajate jaoks on töö- ja pereelu ühitamine endiselt raske ülesanne; kutsub liikmesriike üles andma vanematele, eelkõige üksikvanemaga perekondadele võimalusi integreeruda mitte üksnes tööelus, vaid ka elukestva õppe protsessides;

Lahendused

Oskustega tööjõu kättesaadavuse kindlustamine

8. tervitab komisjoni algatust koostada ülevaade oskuste kohta Euroopa Liidus ning reformida Euroopa tööturuasutuste võrgustikku (EURES), et suurendada selle läbipaistvust töötajate seisukohast;
9. nõuab Euroopa tulevase oskuste nõudmise paremat jälgimist ning tulemuste viivitamatut ülekandmist liikmesriikide haridusse ja elukestva õppe poliitikasse; on seisukohal, et äri- ja haridusasutusi ühendav nn teadmiste liit oleks kasulik abivahend innovatsiooni ja oskuste puuduse ületamiseks;
10. kahetseb, et varakult koolist lahkuvate noorte arv on endiselt suur; kutsub liikmesriike rakendama varajase koolist lahkumise vastast poliitikat ning pakkuma õpiraskustega õpilastele alternatiivseid õppe- ja koolitusvõimalusi;
11. väljendab heameelt komisjoni ettepaneku üle edendada Euroopa tippkeskusi, mis tegelevad uute akadeemiliste erialadega, et katta tulevase tööturu vajadusi;

12. ergutab liikmesriike kaasama oma kutseõppe ja elukestva õppe poliitikasse info- ja kommunikatsioonitehnoloogia oskusi, digitaaloskusi ja valdkonnaüleseid põhipädevusi, nagu võõrkeelteoskus, samuti ettevõtlus;
13. ergutab liikmesriike rakendama kahetist hariduse ja väljaõppe süsteemi, et viia noored võimalikult varakult tööturule; samuti palub asjaomastel sidusrühmadel kindlustada, et praktikale ja väljaõppele järgneks uute töökohtade pakkumine;
14. peab vajalikuks parandada pädevuse, diplomite ja oskuste vastastikust tunnustamist ELi tasandil, kusjuures samaväärselt tuleks tunnustada ka kolmandatest riikidest pärit töötajaid;

Töajõu nõudluse ja töökohtade loomise edendamine

15. kutsab liikmesriike ja komisjoni üles ergutama väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete loomist, tagama neile sõbralikku regulatiivkeskkonda ja parandama nende juurdepääsu rahastamisallikatele; tuleb meelde, et 85% ELi töökohtadest on VKEdes; nõuab tungival, et kõik sidusrühmad kõrvaldaksid ettevõtete loomise ja vaba liikumise takistused;
16. on seisukohal, et töötajate vaba liikumise võimaldamiseks tuleb välja kujundada tõketeta ja konkurentsivõimeline ühtne turg; sellega seoses kutsab komisjoni ja liikmesriike tihedale koostööle sotsiaalpartneritega ning soovib ergutada parimate tavade ja kogemuste jagamist selles valdkonnas;
17. mõistab karmilt hukka mitteametliku töötamise, mis seab ohtu nii ühiskonna kui töötajad; kutsab liikmesriike teostama korrapärasest kontrolli ja algatama teabekampaaniaid, et suurendada teadlikkust mustas majanduses osalevate töötajate pikaajalisest kahjust;
18. leiab, et tervishoiusektoril on Euroopa 2020. aasta strateegia eesmärkide saavutamisel otsustav roll; ühtlasi on arvamusel, et demograafiliste muutuste tõttu kujuneb tervishoiu- ja sotsiaalhooldussektorist oluline tööandja, mille tähtsus tõenäoliselt kasvab; kutsab komisjoni algatama uuringut klientide kodudes töötavate hooldajate kohta, et selgitada, kas ELi õigus pakub sellele töötajate kategooriale piisavat kaitset;
19. kutsab komisjoni, liikmesriike, sotsiaalpartnereid ja teisi sidusrühmi tagama ELi vahendite, nagu Euroopa Sotsiaalfond (ESF), Euroopa Regionaalarengu Fond (ERDF) ja Ühtekuuluvusfond, samuti mikrokreiidirahastu tõhusat kasutamist töökohtade loomiseks;

Töajõuturu toimimise parandamine

20. märgib, et turvalise paindlikkuse poliitika on seatud tegevuskava keskmesse, ning jagab komisjoni hinnangut, et kriis on pannud riikide turvalise paindlikkuse korralduse tõsiselt proovile;
21. rõhutab siiski, et ainuüksi turvaline paindlikkus ei aita kriisi lahendada, ning kutsab komisjoni, liikmesriike ja sotsiaalpartnereid üles pöörama erilist tähelepanu töötajatele,

kes pärinevad ebasoodsas olukorras olevatest rühmadest, nagu noored, madala kvalifikatsiooniga töötajad ja puuetega töötajad;

22. on veendunud, et sotsiaalsete ja majanduslike muutuste uue hoo tõukel tuleks uuesti läbi vaadata turvalise paindlikkuse neli koostisosa – paindlik ja usaldusväärne töökorraldus, aktiivne tööturupoliitika, elukestev õppimine ja kaasaegsed sotsiaalkindlustussüsteemid – ning nendevaheline tasakaal ja seda tasakaalu kindlustada;

Kaasava tööturu edendamine

23. rõhutab, et selleks, et väljuda majanduskriisist tugevamana, saada konkurentsivõimelisemaks ja ühtsemaks, suurendada majanduskasvu ning pikaks ajaks kindlustada sotsiaalkindlustussüsteemi, peab Euroopa oma töjõupotentsiaali täielikult ära kasutama;
24. rõhutab sellega seoses, et oluline on vähendada killustatust ja parandada tööturule kaasamist, et suurendada ebasoodsas olukorras olevate rühmade võimalusi tööturule pääseda ja seal edukas olla;
25. rõhutab, et oluline on puuetega inimeste õiguste arvessevõtmine tegevuskava rakendamisel ning kõigis Euroopa 2020. aasta strateegia aspektides;
26. rõhutab, et esmajärjekorras tuleb lahendada noorte tööpuuduse küsimus; kutsub komisjoni ja liikmesriike jätkama jõupingutusi noorte tööturule integreerumise toetuseks, kaasa arvatud stiimulite pakkumine noortele ja tööandjatele; toonitab sellega seoses, et otsustavalt tähtis on hõlbustada koolist tööle üleminekut, oskustööjõu vajaduse ennetamist, oskuste täiendamist ja kohendamist;
27. rõhutab, et soolist võrdõiguslikkust ja töö, pere ning eraelu ühitamist edendav poliitika võib suurendada naiste ja meeste osalemist tööturul;

Töökohtade kvaliteedi ja töötingimuste parandamine

28. on seisukohal, et täieliku tööhõive eesmärgile püüdlemist peavad täiendama suuremad jõupingutused kõigi töötajate töökohtade kvaliteedi ning töö- ja elutingimuste parandamiseks;
29. on seisukohal, et töökoha kvaliteeti tuleb käsitleda mitmemõõtmelisena, nii et see hõlmaks nii töösuhteid kui tööd ennast; palub komisjonil suurendada jõupingutusi töökoha kvaliteedi ELi definitsiooni ja ühiste näitajate läbivaatamiseks, et muuta need liikmesriikide poliitika hindamisel ja võrdlusuuringutes paremini toimivaks;
30. rõhutab, kui tähtis on ühendada sidusrühmade pingutused töökohtade kvaliteedi parandamiseks ning sobivate poliitikavahendite kasutamiseks, kaasa arvatud seadusandlus, poliitika kooskõlastamine, heade tavade vahetamine ja sotsiaalpartnerite autonoomsed lepingud;
31. on arvamusel, et tööhõive ja seega ka töökohtade kvaliteedi tuumaks peaks olema piisav sotsiaalkaitse;

32. ergutab komisjoni õigusloome ettevalmistustööd lõpule viima ning esitama tegevuskavas kavandatud seadusandlike ettepanekuid, võttes täielikult arvesse majandusliku ja sotsiaalse mõju hindamise tulemusi ning austades sotsiaalpartnerite sõltumatust; kiidab heaks komisjoni kavatsuse vaadata läbi töökohtade kvaliteeti ja töötingimusi käsitlev seadusandlus, muutusi nõuetekohaselt arvesse võttes;
33. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.

SELETUSKIRI

Euroopas valitsev majandus-, finants- ja sotsiaalkriis on esile toonud Euroopa majandus- ja sotsiaalmudeli nõrkused ning tühistanud teatavad varasemad edusammud.

Sestsaadik, kui kriis end tööturul 2008. aastal esimest korda tunda andis, on Euroopa kaotanud 5,6 miljonit töökohta.

ELis on praegu 23,051 miljonit töötut, mis moodustab 9,5% aktiivsest elanikkonnast ja avaldab tõsist mõju Euroopa majanduskasvule ning heaolule.

Niisama rahunõudmistegevad on mõnede tööandjate raskused töötajate värbamisel, eriti kõrget kvalifikatsiooni nõudvatele töökohtadele. Isegi kriisi ajal oli teatavatel tööandjatel raske leida vabadele töökohtadele sobivate oskustega inimesi.

Inimkapitali ja töölevõtmise võimaluste tugevdamine oskuste uuendamise teel aitaks Euroopal taastuda.

Me peame pakkuma inimestele õigeid stiimuleid oma oskuste uuendamiseks, hariduse ja väljaõppe tihedamaks seostamiseks tööga, sobivate võimete komplektide arendamiseks ja tulevikus vajatavate oskuste tulemuslikumaks ennetamiseks, et tagada tööturul pakkumise ja nõudmise parem vastavus¹.

Liikmesriigid on võtnud suurejoonelise eesmärgi saavutada 2020. aastaks 20–64aastaste vanuserühmas 75%line tööhõive.

EL suudab selle eesmärgi saavutada ja võib tööhõivet oluliselt parandada.

Novembris 2010 võttis komisjon vastu teatise ettepaneku pealkirjaga „Uute oskuste ja töökohtade tegevuskava. Euroopa panus täieliku tööhõive saavutamisse.”

See uute oskuste ja töökohtade tegevuskava on osa Euroopa 2020. aasta strateegiast ning kujutab endast komisjoni panust liikmesriikide suurejoonelise eesmärgi saavutamisse, milleks on 20-64aastaste vanuserühma 75%line tööhõive 2020. aastal.

Selle eesmärgi saavutamiseks pakub komisjon välja tegevuse, mis keskendub neljale põhieesmärgile:

- tööturu edasine reformimine, mille sihiks on nii suurem paindlikkus kui turvalisus (nn paindlik turvalisus);
- sobivad stiimulid üksikisikutele ja ettevõtetele, et aidata neil väljaõppesse investeerida ning kindlustada inimeste oskuste jätkuv uuendamine vastavalt tööturu nõudmistele;
- komisjoni ettepanekud eesmärgiga kindlustada inimväärset töötingimused, parandades ühtlasi tööhõivet käsitlevate õigusaktide kvaliteeti – kavas on tööaja direktiivi läbivaatamine, samuti seadusandlik algatus töötajate ajutise lähetamise direktiivi

¹ Oskuste pakkumise ja nõudmise vahekorra kohta Euroopas vaata: "Skills supply and demand in Europe. Medium-term forecast up to 2020", Luxembourg, 2010: http://www.cedefop.europa.eu/EN/Files/3052_en.pdf

täiustamiseks;

- meetmed, mille sihiks on tagada tööturul niisugused tingimused, mis sobivad töökohtade loomiseks, muu hulgas halduskoormuse ja tööjõu ning liikuvusega seotud maksude vähendamise teel, tuletades meelde, et see on eriti oluline valdkondadele, kus toimuvad kiired muutused, näiteks valdkonnad, kus pidevalt toetutakse teadus- ja arendustegevusele.

Raportöör nõustub komisjoni lähenemisega, kuid peab võimalikuks edasisi täiustusi, eelkõige seoses järgneva:

- VKEde halduskoormuse ja bürookraatlike tõkete vähendamine, et luua uusi töökohti;
- koolist väljalangevus, kusjuures tuletatakse meelde, et liikmesriigid peavad võtma ennetavaid meetmeid ja pakkuma õpilastele alternatiive väljaõppe ja koolituse vallas;
- meetmed töö ja eraelu paremaks tasakaalustamiseks;
- tulevikus vajalike oskuste parem jälgimine ja ennetamine, mis võimaldab pakkumist ja nõudmist paremini ühitada, ning oskuste kujundamine nii, et see annaks paremad tööhõiveväljavaated kogu eluks;
- noortele suunatud meetmed, mille sihiks on nende integreerimine tööturule juba enne ametliku haridustee lõpetamist, eelkõige praktikakohtade kaudu, mis annavad uusi töövõimalusi;
- vajadus tugevdada paindliku turvalisuse eeskirju ning kohandada neid iga liikmesriigi sotsiaal-majandusliku olukorraga, et kindlustada paindlik tööturg, ennetav poliitika selle turuga seoses, elukestev õpe ja kaasaegne sotsiaalkindlustussüsteem;
- vajadus parandada töötajate ajutise lähetamise direktiivi, eesmärgiga vähendada bürokratiat ja lahendada kahekordse maksustamise küsimused, et hõlbustada töötajate vaba liikumist;
- vajadus teha edusamme kvalifikatsiooni vastastikusel tunnustamisel ELi ja kolmandate riikide vahel;
- haridusasutuste ja ärimaailma tihedam koostöö.

Kui me soovime koostada tulemusliku tööhõive, hariduse ja väljaõppe poliitika ning hõlbustada inimeste karjäärivalikuid, peame suurendama liikmesriikide ja liidu võimet tulevikus vajatavaid oskusi ja nende laadi prognoosida ning kindlustada, et oskused vastaksid tööturu vajadustele.